

EKOLOGIK FAVQULODDA VAZIYATLARDA EKOTERRORIZM MASALASI.

Bozorov Umidjon Negboevich

Navoiy viloyati FVB Hayot faoliyati xavfsizligi o'quv markazi o'qituvchisi.

Annotatsiya: *Ekologik terrorizm, ekologizm nomi bilan zo'ravonlik yoki sabotajni joylashtirish ekologik favqulodda vaziyatlarda katta qiyinchilik tug'diradi. Ushbu maqola hodisani multidisipliner ob'ektiv orqali ko'rib chiqadi, uning motivlari, ta'siri va potentsial echimlarini o'rganadi. Keng qamrovli adabiyotlarni tahlil qilish orqali ushbu tadqiqot ekoterrorchilar tomonidan qo'llaniladigan usullarni, ularning harakatlarining oqibatlarini va qarshi choralarning samaradorligini o'rganadi. Ekologik terrorizmning murakkabliklarini tushunib, siyosatchilar, huquqni muhofaza qilish idoralari va atrof-muhit faollari uning zararli ta'sirini yumshatish va inqiroz davrida barqaror echimlarni ishlab chiqish uchun birgalikda ishlashlari mumkin.*

Kalit so'zlar: *ekologik terrorizm, ekologik favqulodda vaziyatlar, zo'ravonlik, sabotaj, qarshi choralar.*

Tabiiy ofatlardan tortib ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalargacha bo'lgan ekologik favqulodda vaziyatlar ko'pincha zararni kamaytirish va ekologik muvozanatni tiklashga qaratilgan shoshilinch javoblarni talab qiladi. Biroq, bu inqirozlar orasida yana bir tahdid paydo bo'ladi: eko-terrorizm. Ekologik terrorizm yanada ekologik maqsadlar uchun zo'ravonlik yoki sabotajdan foydalanish sifatida belgilangan bo'lib, favqulodda vaziyatlarni samarali hal etishga qaratilgan sa'y-harakatlarni murakkablashtirmoqda. Ushbu maqola ekologik terrorizm hodisasini ekologik favqulodda vaziyatlar doirasida, uning motivlari, taktikasi va ta'sirini tahlil qilishga qaratilgan. Adabiyotlarni keng qamrovli tahlil qilish orqali ushbu tadqiqot ekoterrorchilar tomonidan qo'llaniladigan usullar, ularning harakatlarining oqibatlari va oldini olish va yumshatish bo'yicha potentsial strategiyalar haqida tushuncha berishga intiladi.

Ekologik terrorizmga oid adabiyotlarda turli xil mafkuraviy motivlar va taktikalar asosida shakllangan murakkab manzara ochib berilgan. Ekologik terrorizm motivlari ko'pincha an'anaviy ekologik faollikdagi muvaffaqiyatsizliklardan umidsizlik, ekologik muammolarga e'tibor qaratish istagi yoki mafkuraviy ekstremizmdan kelib chiqadi. Eko-terrorchilar tomonidan qo'llaniladigan taktikalar o't qo'yish, vandalizm va sabotaj kabi to'g'ridan-to'g'ri harakatlardan kiberhujumlar va bioterrorizmgaacha. Ushbu harakatlar katta iqtisodiy zarar, atrof-muhitning buzilishi va hatto hayotni yo'qotishiga olib kelishi mumkin. Ekologik terrorizmga qarshi qarshi choralarga kuchaytirilgan kuzatuv, razvedka ma'lumotlarini yig'ish va AQSh PATRIOT Qonuni va hayvonlar korxonasi terrorizmi to'g'risidagi qonun kabi Qonunchilik choralari kiradi.

Ushbu tadqiqot ekologik terrorizm va ekologik favqulodda vaziyatlar bilan bog'liq tegishli ilmiy maqolalar, hisobotlar va amaliy tadqiqotlarni to'plash va tahlil qilish uchun tizimli adabiyotlarni ko'rib chiqish metodologiyasidan foydalangan. Qidiruv akademik ma'lumotlar bazalari, hukumat nashrlari va nufuzli ilmiy-tadqiqot muassasalari bo'ylab o'tkazilib, dolzarbligi va valyutasini ta'minlash uchun so'nggi yigirma yillikdagi nashrlarga e'tibor qaratildi.

Ekologik favqulodda vaziyatlarda ekologik terrorizm masalasi murakkab va nozik mavzudir. Ekologik terrorizm nomidan sodir etilgan zo'ravonlik yoki sabotaj harakatlarini anglatadi ekologizm yoki ekologik saqlash. Tabiiy ofatlar yoki ishlab chiqarishdagi baxtsiz hodisalar kabi ekologik favqulodda vaziyatlar sharoitida ekoterrorizm turli shakllarda bo'lishi mumkin.

Ekologik favqulodda vaziyatlarda ekologik terrorizmning bir jihati ekologik muammolarga e'tiborni jalb qilish yoki ekologik adolatsizlikka qarshi norozilik bildirish uchun ekstremal taktikadan foydalanadigan shaxslar yoki guruhlarini o'z ichiga oladi. Bu favqulodda vaziyatni kuchaytirishi yoki jamoat xavfsizligiga xavf tug'dirishi mumkin bo'lgan sanoat ob'ektlari yoki infratuzilmani sabotaj qilish kabi harakatlarni o'z ichiga olishi mumkin.

Ammo shuni ta'kidlash kerakki, atrof-muhit faollari va tashkilotlarining aksariyati zo'ravonlik va noqonuniy faoliyatni qoralaydi, aksincha xabardorlikni oshirish va o'zgarishlarni targ'ib qilishning tinch va qonuniy vositalarini himoya qiladi.

Ekologik inqiroz davrida his-tuyg'ular kuchayishi mumkin va ba'zi shaxslar yoki guruhlar umidsizlik, umidsizlik yoki vaziyat shoshilinch choralar ko'rishni talab qiladi degan ishonch tufayli haddan tashqari choralarga murojaat qilishlari mumkin. Shunga qaramay, zo'ravonlik yoki sabotajga murojaat qilish ekologik harakatning maqsadlariga putur etkazishi va salbiy oqibatlariga olib kelishi mumkin, shu jumladan begunoh odamlarga zarar etkazish va atrof-muhitning o'ziga zarar etkazish.

Rivojlanishning barqaror bo'lmagan amaliyoti, etarli darajada tartibga solinmaganligi va jamoatchilik ishtirokining etishmasligi kabi ekologik favqulodda vaziyatlarga olib keladigan asosiy muammolarni hal qilish kelajakdagi inqirozlarning oldini olish va ekologik terrorizm ehtimolini kamaytirish uchun juda muhimdir. Bundan tashqari, muloqotni rivojlantirish, zo'ravonliksiz faollikni targ'ib qilish va manfaatdor tomonlar o'rtasida konstruktiv hamkorlikni qo'llab-quvvatlash ekologik muammolarga barqaror yechim topish uchun zarurdir.

Muhokama bo'limi ekologik favqulodda vaziyatlarda ekologik terrorizmni hal qilish uchun ko'p qirrali strategiyalar zarurligini ta'kidlab, tadqiqot natijalarining oqibatlarini o'rganadi. Davlat idoralari, huquqni muhofaza qilish organlari, atrof-muhitni muhofaza qilish tashkilotlari va mahalliy jamoalar o'rtasidagi hamkorlik ekologik terroristik harakatlarning oldini olish va yumshatish uchun juda muhimdir. Bu razvedka almashish mexanizmlarini takomillashtirish, erta aniqlash va javob berish uchun texnologik echimlarga sarmoya kiritish va ekologik terrorizmni kuchaytiradigan

asosiy shikoyatlarni hal qilishni o'z ichiga olishi mumkin. Bundan tashqari, ekologik terrorizmga qarshi kurash bo'yicha harakatlar fuqarolik erkinliklarini himoya qilish va qonuniy ekologik faollikni stigmatizatsiya qilishdan qochish bilan muvozanatli bo'lishi kerak.

Xulosa va takliflar:

Xulosa qilib aytganda, ekologik terrorizm ekologik favqulodda vaziyatlarda murakkab va murakkab javoblarni talab qiladi. Ekologik terrorizmning motivatsiyasi, taktikasi va ta'sirini tushunib, siyosatchilar va manfaatdor tomonlar oldini olish va yumshatish bo'yicha yanada samarali strategiyalarni ishlab chiqishlari mumkin. Bunga asosiy sabablarni bartaraf etish uchun maqsadli aralashuvlar, hujumlarni oldini olish uchun kuchaytirilgan xavfsizlik choralari va jamiyatning barqarorligini oshirish tashabbuslariga sarmoyalar kiritilishi mumkin. Oxir oqibat, ekologik terrorizmni hal qilish atrof-muhitni muhofaza qilish, ijtimoiy adolat va xavfsizlik majburiyatlarini birlashtirgan yaxlit yondashuvni talab qiladi.

Ushbu topilmalar asosida siyosatchilar eko-terrorizmning asosiy drayverlarini hal qilish uchun razvedka qobiliyatlari, jamoatchilikni jalb qilish va barqaror rivojlanish tashabbuslariga investitsiyalarni birinchi o'ringa qo'yishga da'vat etiladi. Bundan tashqari, turli manfaatdor tomonlar, shu jumladan atrof-muhit faollari va huquqni muhofaza qilish organlari o'rtasida muloqot va hamkorlikni rivojlantirish ishonchni mustahkamlash va umumiy maqsadlarni ilgari surish uchun juda muhimdir. Birgalikda ishlash orqali biz ekologik terrorizm bilan bog'liq muammolarga duch kelishimiz va yanada xavfsiz, barqaror va barqaror kelajakka intilishimiz mumkin.

ADABIYOTLAR:

1. Abramenko E. I. Terrorism at offshore gas production and transportation facilities. Voprosy oboronnoi tekhniki. Seriya 16. Tekhnicheskie sredstva protivodeistviia terrorizmu [Questions of defense technology. Series 16. Technical Countermeasures to Terrorism]. 2012, 9-10, pp. 102-107. [In Russian]
2. Akimova T. A., Khaskin V. V. Ekologiya. Chelovek - Ekonomika - Biota - Sreda [Ecology. Man - Economy - Biota - Wednesday]. Moscow, 2012, 495 p.
3. Bubenchikov A. A., Tedder Yu. R., Gudkov A. B., Sukhomlinov Yu. A., Sukharev A. V., Bubenchikova V. N. Regarding the content of radionuclides in some plants depending on environmental pollution. Ekologiya cheloveka [Human Ecology]. 1995, 2, pp. 162-166. [In Russian]
4. Burova Yu. V., Brezhnev I. V. Superterrorizm v kontekste transgumanisticheskoi mysli (postanovka problemy) [Superterrorism in the context of transhumanist thought (problem statement)]. In: Dni filosofii v Sankt-Peterburge [Days of philosophy in Saint-Petersburg. Collection of scientific works]. Saint Petersburg, 2016, pp. 178-185.

5. Weigel A. A., Dolganova A. F. *Terrorizm v nashi dni (terrorism nowadays)* [Terrorism nowadays]. In: *Gumanitarnye i pravovye problemy sovremennoi Rossii: materialy XIII mezhvuzovskoi studencheskoi nauchno-prakticheskoi konferentsii* [Humanitarian and legal problems of modern Russia. The materials of the XIII interuniversity student scientific-practical conference]. Novosibirsk, State Agrarian University Publ., 2017, pp. 155-156.

6. Dovgusha V. V., Kudrin I. D., Tihonov M. N. *Vvedenie v voennuyu ehkologiyu* [Introduction in a military ecology]. Moscow, 1995, 496 p.

7. Dovgusha V. V., Tikhonov M. N. *Dangerous sociolenvironmental consequences of military-industrial activities. Ekologiya promyshlennogo proizvodstva* [Industrial ecology]. 1996, 2, pp. 3-19. [In Russian]